

Herinneringen aan Hans de Rijk

Ars et Mathesis was een initiatief van Hans de Rijk en Frederik van der Blij.

Hans was in 1983 medeoprichter van Ars et Mathesis en was tot 2015 bestuurlid, bijna 32 jaar, voor het grootste deel als secretaris.

Hij was een Multi-doener.

Ars et Mathesis was slechts één van zijn vele kindjes.

Ik deelde het bericht van Hans' overlijden met de bestuursleden die hem hebben meegemaakt.

O.a met Zsafia Ruttkay die een interview met Hans maakte met de titel: een man met zes pseudoniemen.

Zsafia reageerde vanuit Budapest met de volgende karakteristiek:

Hans was nieuwsgierig, scherp van geest en ook van tong, goed gehumeurd, zacht en warm.

Ik kan er uit eigen waarneming aan toevoegen: daadkrachtig,

vasthoudend, innemend, gastvrij en populair. Zijn glimlach.

Ik wil ter illustratie een aantal anekdotes met u delen.

Rome, 1998

Er was een congres in Rome ter gelegenheid van de 100^e geboortedag van M.C. Escher. Hans en Leny waren daar ook. Hans presenteerde een key note. We zaten in een grote zaal aan een congresdiner ter afsluiting. Ik zat aan een tafeltje naast dat van Hans en Leny. Telkens kwamen er congresgangers aan hun tafeltje om samen met Hans op de foto te gaan. Hij deed dat graag en genoot ervan. Hij leek wel een popster.

8 jaar later in Leeuwarden, 2006

In Leeuwarden was een Bridgesconferentie. Dat is geen conferentie over draagconstructies, maar over de bruggen tussen wetenschap en kunst.

De lezing begon.

Ik zat in de zaal naast Aad Dijkhoorn, de toenmalige voorzitter van Ars et Mathesis.

Als de lezing zo'n vijf minuten aan de gang is gaat er een zaaldeur rechts van het podium open.

Hans de Rijk komt binnen.

Hij kijkt rond en schuifelt vervolgens **achter** de spreker langs naar de linker helft van de zaal.

Hij wordt beloond met een spontaan applaus vanuit de zaal.

Aad en ik keken elkaar aan. Eén van ons zei: "Dat kan alleen Hans zich permitteren".

Hans maakte de wetenschap populair. Zelf was hij het ook.

Utrecht, 2008

We zaten in de Paperdome in Utrecht-Leidse Rijn.

Het was de derde zaterdag in november, onze jaarlijkse Ars et Mathesisdag. Bovendien bestond Ars et Mathesis 25 jaar.

Daarom mocht de hele familie De Rijk ook komen.

Aad Dijkhoorn had een voorstel ingediend voor een koninklijk lintje voor Hans. Het voorstel werd uiteraard geaccepteerd. Burgemeester Aleid Wolfsen reikte de versierselen uit van Officier in de orde van Oranje Nassau. Vervolgens werd er in klein gezelschap met de burgemeester nagepraat. Hans gebruikte dit onderonsje niet voor een 'praatje pot'. Nee, hij vertelde de burgemeester dat er met heel weinig moeite wat extra gedaan kon worden met de zwerfkeien in Utrecht. Een half jaar later was dit voorstel al gerealiseerd! De structuur van 5 zwerfkeien werd d.m.v. polijsten zichtbaar gemaakt. Een informatieplaatje vermeldde de ouderdom en herkomst van elke steen. Een idee hebben is één, het realiseren ervan is twee. Ook dit kreeg Hans voor elkaar.

Hans kon ook vasthoudend zijn.

Hij deed een voorstel voor ons jaarboek. Hij stelde kunstenaar X voor terwijl de rest van het bestuur aan een andere kunstenaar de voorkeur gaf. De discussie duurde en duurde. Uiteindelijk vatte ik in de notulen het als volgt samen: Na ampel beraad wordt besloten om het jaarboek te wijden aan kunstenaar X.

Nog een voorbeeld:

Henk Crouwel was gekozen tot één van de kunstenaars voor het jaarboek 2010. Crouwel maakt concreet abstracte kunst en geeft zijn schilderijen geen titels. Hans verzong er titels bij. Toen Crouwel de drukproef zag maakte hij bezwaar. In plaats van de titels te verwijderen voegde Hans één zinnetje aan de tekst toe:

De onderschiften bij de schilderijen zijn associaties van Bruno Ernst.

Utrecht 2015,

Het is Hans' laatste bestuursvergadering. Er is één agendapunt: Afscheid van Hans.

We deelden herinneringen. We gaven cadeautjes. Monika Buch had twee kunstwerken gemaakt waarvan Hans er één mocht kiezen. Hans kon geen keuze maken en nam ze beide mee naar huis....

Bruno's Column

Hans schreef voor A&M met zekere regelmaat columns. Bruno's Columns. Van 2009 tot 2016 deed ik de opmaak van de columns. Hans deed nog veel per post. Van veraf herkende je zijn post aan de zwierige zwarte letters op de enveloppe en de hoofdletters in rood.

Er was veel waardering voor de columns al kwam er nooit zoveel reactie op. Behalve dan van CordonArt wanneer ik weer eens vergeten was te vermelden dat de Escherprent was gebruikt met toestemming van de Escher Stichting. Want dat Cordon Art de rechten had op de Escherprenten ***waar Hans de verhalen uit de eerste hand over had*** moest telkens weer worden vermeld ....

Ik sluit af:

Utrecht, 2016

Rond Hans' 90^e verjaardag ging het hele A&M-bestuur bij Hans en Leny op bezoek.

We werden gastvrij ontvangen op 17 hoog.

We brachten een, door mijn vrouw gebakken, banketletter mee in de vorm van een Lemniscaat. Het symbool voor oneindigheid.

Onze oneindige dank voor zijn grote bijdrage aan Ars et Mathesis.

Hans Kuiper

Secretaris Ars et Mathesis